

ŽUPNIJSKI LIST

župnij Kamnica in Sv. Križ nad Mariborom

29. nedelja med letom, 22. oktober 2023

MAŠNI NAMENI		
Nedelja, 22. 10. 29. nedelja med letom MISIJIJSKA NEDELJA	9.00	+ Adi Večernik in hči Brigita
	11.00 KRIŽ	+ Branko Gert
Ponedeljek, 23. 10. Janez Kapistran, duh.		Zaradi duhovniških dni doma ne bo sv. maše.
Torek, 24. 10. Anton Marija Claret, red. ust.	18.30	v zahvalo
Sreda, 25. 10. Darija, muč.	7.30	za farane in dobrotnike obeh župnij
Četrtek, 26. 10. Lucijan, muč.	--	--
	--	romanje v Medžugorje
Petek, 27. 10. Sabina Avilska, muč.	--	romanje v Medžugorje
Sobota, 28. 10. Simon in Juda Tadej, ap.	--	romanje v Medžugorje
Nedelja, 29. 10. 30. nedelja med letom ŽEGNANJSKA NEDELJA	9.00	v priprošnjo Mariji pomočnici za zdravje in blagoslov v družini
	11.00 KRIŽ	+ Stanislav in Barbara Gradišnik in vsi pok. na Špeserjevem

»Vedno se zahvaljujemo Bogu za vas vse,
ko se vas spominjamo v svojih molitvah.«
(1 Tes 1, 2)

Župnijski list je namenjen interni rabi v Župnijah Kamnica in Sv. Križ nad Mariborom.

Odgovarja: Bernard Geršak, župnik (tel.: 031 772 790)

TRR Župnije Kamnica: SI56 0222 8025 8128 109

TRR Župnije Sv. Križ nad Mariborom: SI56 0451 5000 3294 919

MARTINOVA NEDELJA – PRAZNIK NAŠE ŽUPNIJE – PONOVIŠEV NOVE MAŠE

Martinovo nedeljo in s tem ponovitev nove maše g. Klemna Gartnerja bomo obhajali v nedeljo, 12. novembra 2023, ob 10.00. Na ta praznik se želimo tudi duhovno pripraviti. Zato bo naslednjo nedeljo z nami gostujoči duhovnik g. Tone Ciglar, salezijanec, ki nas bo vabil k dobroti, v nedeljo, 5. novembra, ko je zahvalna nedelja, pa bo z nami s. Štefka Klemen, ki nas bo nagovarjala k delu za večjo povezanost župnijskega občestva. Vas vabim, da bi se z veseljem odzvali in prišli k nedeljskim mašam.

RAZSTAVA OB 50-LETNICI SMRTI ŽUPNIKA VINKA MUNDE

Letos mineva 50 let od smrti kamniškega župnika g. Vinka Munde, ki je bil tukaj župnik v letih 1937 do 1973. V hvaležnost za njegovo plemenito delo v kamniški župniji bomo pripravili v stranski kapeli cerkve razstavo o življenju in delu Vinka Munde. Odprtje razstave bo v petek, 10. novembra 2023, po večerni maši. Zatem pa bo v Martinovem domu »Mundov večer«. Lepo vabljeni!

KOLPINGOV DAN ZA OTROKE

V pripravo na župnijski praznik bomo vključili tudi Kolpingov dan za otroke, ki bo v soboto, 11. novembra 2023, ob 9.00. To bo dan veselja, iger, skupinskega dela, ustvarjalnosti ... Da se bomo lahko na ta dan in na otroke dobro pripravili, je potrebna prijava. Otroci, lepo vabljeni. Prijavite se do srede, 8. novembra 2023, po mailu, telefonu, v zakristiji, pri verouku. K sodelovanju na Kolpingovem dnevu za otroke pa ste vabljeni tudi animatorji.

SLAVILNI VEČER V KAMNIŠKI CERKVI

Na praznik sv. Martina, to je v soboto, 11. novembra 2023, bo ob 18.15 v kamniški cerkvi molitveni – slavlilni večer. Pri njem bo sodelovala skupina VESELJE iz Gornje Radgone.

UNIVERZITETNA ŽUPNIJA MARIBOR

Dejavnost Univerzitetne župnije je zelo raznolika in povezuje študente. Pojdi na povezavo: <http://unizup.si/za-studente/>.

MOLITVE ZA RAJNE NA PRAZNIK VSEH SVETIH

Kot je že navada, bomo na praznik vseh svetih, to je v sredo, 1. novembra 2023, po maši na Sv. Križu ob 9.00 in v Kamnici ob 14.00 molili za naše drage rajne. Svoje molitvene namene za rajne sporočite v zakristiji, v župnijski pisarni, lahko pa tudi po telefonu. Vaš prostovoljni dar je namenjen rednemu življenju in poslovanju župnije.

V župniji Sv. Križ bodo lanske molitveni nameni – sv. maše – darovane v naslednjem letu. Zato bo v tem letu sprememba in bodo vaši darovi za molitve namenjeni za življenje župnije, naslednje leto pa zopet za mašne namene, kot je bilo doslej.

NABIRKA v nedeljo, 15. 10. 2023:

Kamnica: 257,47 € Sv. Križ: 56,62 €

Hvala za vaše darove.

KRŠČENA STA BILA

NAI BRUNČEK, Zg. Slemen del 1 b, Bresternica in LAN GREGL, Čelofigova 5, Kamnica.

Veselimo se novih kristjanov. Staršem, botrom in sorodnikom iskreno čestitam in njunima družinama želim obilje božjega blagoslova.

PODLISTEK O KAMNIŠKI ŽUPNIJI

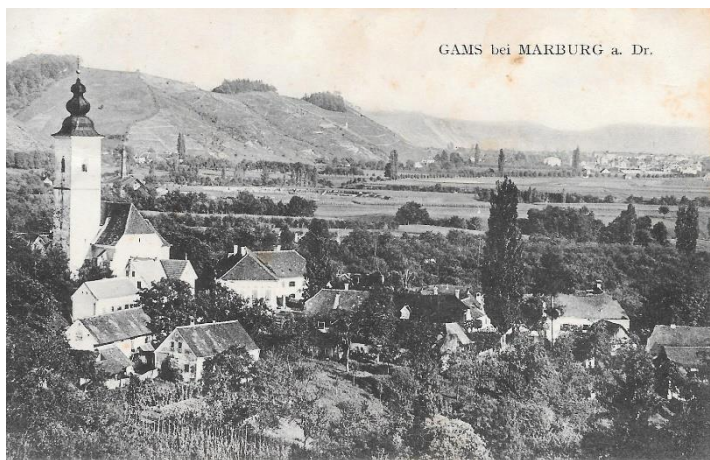
930 let prve pisne omembe Kamnice

50. obletnica smrti župnika Vinka Munde

V letošnjem letu obeležujemo 930. obletnico prve pisne omembe območja Kamnice. Spominjamo se tudi 50. obletnice smrti dolgoletnega kamniškega župnika gospoda Vinka Munde (župnik v letih od 1937 do 1973), ki se je takoj po prihodu v župnijo lotil pregledovanja in prebiranja gradiva v župnijskem arhivu in nam zapustil Kroniko kamniške župnije oz. Krajopis, kot ga je sam poimenoval. Takole je zapisal gospod Munda: »Ko sem leta 1937 zapustil Maribor in šel za župnika v Kamnico, sem tu našel Kroniko kamniške župnije, v kateri je leta 1906 z vidno naglico prepisal Orožnovo nemško zgodovino Kamnice iz njegovega prvega zvezka Janez Wolf (1859 – 1912), nadaljevala pa sta jo slovenska župnika Anton Novak (1869 – 1928) in Franc Božiček (1880 – 1937), in ki me je izzvala, da sem začel zbirati gradivo za čim popolnejšo slovensko kroniko kamniške župnije [...].« Ker je zgodovina Kamnice tesno povezana z župnijo, smo se odločili, da bomo v počastitev obeh obletnic kot prilogo župnijskim oznanilom izdajali Podlistek o kamniški župniji. Do Martinove nedelje bomo spoznavali zgodovino Kamnice, kamniške cerkve in pomen fresk na cerkvenih obokih, v nadaljevanju pa bomo objavljali odlomke iz Mundovega Krajopisa.

ZGODOVINA KAMNICE IN NJENE ŽUPNIJE

Območje Kamnice se v zgodovinskih virih prvič omenja leta 1093. Tega leta je salzburški nadškof Thiemo posvetil benediktinski samostan v Št. Pavlu v Labotski dolini in mu podelil pravico do dohodkov od okoliških posesti. Ta zgled je posnemal tudi neki Ludvik, ki je podelil samostanu dve kmetiji v Bistrici (pri Selnici) in določil, da imajo ljudje, ki prebivajo med Vurmatom in Kamniškim potokom (*torrentem Gemnitz*), pravico do paše, lova in drugih koristi. V tej listini se torej omenja samo Kamniški potok, vendar lahko sklepamo, da je tega leta stal tudi že kraj, saj je najverjetneje potok po kraju dobil ime. Zgodovinsko se kraj prvič omenja v listini, ki je nastala med leti 1096 in 1105 in s katero je kasnejši regensburški škof Hartvik, sin ustanovitelja šentapavelskega samostana Engelberta I. Spanheimskega, šentpavelskim benediktincem podaril svoj dvor in cerkev v Kamnici (*curtem illam et ecclesiam ad Gammiz*) s pripadajočimi posestvi in podložniki. Kamniški župnik se prvič omenja v listini, ki je nastala med leti 1193 in 1220, s čimer je v kraju dokazana župnija. Ker se med vsemi cerkvami na mariborskem območju cerkev v Kamnici omenja kot prva, smemo kamniško župnijo šteti tudi kot pražupnijo za to območje.

PODLISTEK O KAMNIŠKI ŽUPNIJI

930 let prve pisne omembe Kamnice

50. obletnica smrti župnika Vinka Munde

Prebivalci Dravske doline so se v srednjem veku preživljali predvsem s poljedelstvom in živinorejo, zlasti v okolici Kamnice in Bresternice je bilo pomembno vinogradništvo. Vinogradi okoli Kamnice se omenjajo že okoli 1100, po podatkih iz leta 1500 pa je več kot 200 vinogradov v Kamnici in na Šobru dajalo za 1400 veder dajatev. Šentpavelski samostan je na območju Kamnice obdeloval številna poljedelska in vinogradniška posestva, saj so bili za alpske samostane to najbližji vinogradi. Lastniki posesti so bili tudi številni zemljiški gospodje.

Župnija Kamnica je bila zaradi lege severno od Drave več stoletij podrejena salzburški nadškofiji. Do leta 1506 je imel mariborski župnik pravico predlagati vikarje okoliških župnij, ki jih je nato potrdil salzburški nadškof. Z letom 1506, ko je prišlo do vključitve mariborskega območja v krško (celovško) škofijo, je pravico do imenovanja vikarjev župnij dobil krški škof. Leta 1787 je bilo mariborsko območje priključeno sekovski ali graški škofiji, od prestavitve sedeža lavantinske škofije v Maribor leta 1859 pa je župnija Kamnica del lavantinske oz. mariborske škofije.

Kamniška župnija je imela v srednjem veku tri podružnice. Leta 1352 se omenja cerkev sv. Urbana, leta 1391 se v virih pojavi cerkev v Zgornji Kungoti, 1493 pa cerkev na Sv. Križu. Župnija je bila zelo obsežna. Njena meja je na jugu potekala po Dravi od izliva Vinarskega potoka

do nekdanjega gradiča na Srednjem. Na severu je meja segala vse do Pesnice pri Sv. Juriju, Zgornje Kungote, Svečinskega potoka in Spodnje Kungote. V vizitacijskem poročilu iz leta 1703 najdemo zanimiv podatek, da se je bogoslužje pri sv. Urbanu opravljalo 20-krat letno, v bolj oddaljenih podružnicah v Zgornji Kungoti in na Sv. Križu pa le vsako tretjo nedeljo in na praznike. Torej ni čudno, da so si prebivalci želeli stalnega duhovnika. Zgornja Kungota dobi stalnega kurata leta 1761, 1822 pa je postala samostojna župnija. Na Sv. Križu je bila leta 1786 vzpostavljena samostojna duhovnija, ki je leta 1891 postala župnija. Cerkev sv. Urbana je do danes ostala podružnična cerkev kamniške župnije.

Povzeto po virih:

- 1) Jože Mlinarič, Kamnica in njena župnija do prve polovice 18. stol., Maribor, 1977.
- 2) Vinko Munda, Kamnica pri Mariboru – Krajopis, 1965.
- 3) Janez Höfler, O prvih cerkvah in župnijah na Slovenskem, Ljubljana, 2016, str. 74-78.